

SZEGED

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egy évre 280 kor. | Negyedévre 70 kor.
Fél évre 140 .. | Egy óra 25 ..

Megjelenik naponként délután.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Kölcsey-utca 6. • Telefon 13-33.

Szeged hanyatlott kulturája.

SZEGED, december 1.

(cvs.) A művelődés eddigi sok haladásának nagy hiábavalósága sehhol nem érezhető annyira, mint itt, Magyarország második városában, a nagy magyar Alföld dobogó szívében, csonka Magyarország határvárosában, amely arra volna hivatott, hogy a magyar kulturának bástyája, de egyzersmind fátylahordozója legyen.

A legszomorubb és legvagasztalább, a resignált visszatérés a természethez — ez az, ami Szegedet ma jellemzi: a visszatérés azokhoz az állapotokhoz, amikor otthon fagygyertyát égetett az ember, az utcákon pedig csak a hold jóvoltából nem zuzta be az orrát; amikor hordókban hordották a vizet: a szüretlent, a halálos mérgűt; amikor pénzért alig és csak csereáruért bírja szükségleteit a termelőtől beszerezni.

Visszatérés ez a természethez, de nem az a visszatérés, amelytől fel-frissül, új erőre kap az enervált, idegekben legyengült kultúremler, nem Anteusz erőkölcse ez a földanyától — ez a mi visszatérésünk szédületes bukás, nagy süllyedés, pótolhatatlan és helyrehozhatatlan minusz a kulturában.

Ezernyi kényelmetlensége, kellemetlensége, hátránya és kára mellett, amelyet napi életünkben, társadalmilag és gazdaságilag szenvedünk miatta, van ennek a hanyatlásnak, kulturabeli mínuszának egy más szomorú oldala is, amely itt, Szegeden, különösen sulyba esik. Szegednek ma hivatása van. Fontos, döntő sulyu hivatása: kulturvédő és fátylatartó feladatja itt a végeken. Szegednek ma különbnek, kulturáltabbnak, nyugatibbnak kellene lennie minden más városnál. Szeged művelődés-fátylójának be kellene világítania a Balkán sötétjébe, egyrészt azért, hogy oláh, rác jármot nyögő véreink hitet és reményt merithessenek a fényéből, de másrészt azért is, hogy mindazok, akik behódolnának az idegen uralomnak, akik megalkudnának a rájuk szakadt végzettel, hogy ezek állandóan érezzék azt a nagy kulturavesztéséget, amely őket az elszakításukkal érte és hogy a szívük mélyin egyre-mindig visszavágyjanak.

Se helyett mit látunk! Visszaesést minden vonalon, hanyatlást mindent. A kultúra legelémibb, hogy úgy mondjuk: testi követelményeiben szédületes bukás, a lelki kulturában pedig — arról inkább ne is beszéljünk. Kicsiny és szegény városokban rendben a világítás, a vizellátás ügye, olcsóbb az élet, — Szeged másfél-százézer lakosával sötétben él, nincs mosdóvíze, elemi szükségleteket nem tud megfizetni. Ez a magyar kultúrempórium nem csalogat vissza senkit Csonka-Magyarországhoz, sőt inkább eltaszit.

Segíteni kell itt, munkával, áldozatokkal s ha kell, erőszakkal is. Ez nemzeti ügy, a nemzeti propaganda, az egészséges irredenta-politika ügye.

Korányi pénzügyminiszter lemond

— A nemzetgyűlés mai ülése. —

BUDAPEST, december 1.

Az ülésen Rakovszky István elnökölt. A mentelmi bizottság jelentése, az indítványkönyv felolvasása és az interpellációk bejelentése után folytatták a pénzügyi központról szóló javaslat részletes tárgyalását.

Frühwirth Mátyás, Hegyeshalmi Lajos, Ereky Károly és Bródy Ernő beszéltek az egyes szakaszoknál.

Erekynek azt az indítványát, mely szerint a pénzügyi központ igazgatóságába csak két zsidót választhatnak, — leszavazták; de a 16. §-hoz tett indítványát, mely töröltetni kívánja azt, hogy újabb pénzügyi alakulása ne engedélyeztessék, elfogadták és ezzel Korányit leszavazták. A kormányzópárt nagyrésze szavazott a pénzügyminiszter ellen: A Friedrich-párt felugrálva kiabálja.

Éljen a kormány!

A javaslatot ezután általánosságban és részleteiben megszavazták.

A szünetben Korányi pénzügyminiszter, akit hírlapírók és képviselők vettek körül, indulatosan fakadt ki: *Nem tűröm tovább! Lehetetlen állapot! Ha a pártnak kabarétt teszük játszani, keressen magának más pojcát! Azonnal megírom a lemondásomat és kilépek a pártból is.* Nem teszem ki magam annak, hogy ilyen jelenetek központjába kerüljek.

A párt komoly és tekintélyes tagjai körében a pénzügyminiszter kifakadásai nagy izgalmat keltek.

Szünet után Tomcsányi válaszolt Komjáthy multkori interpellációjára. Hosszu beszéde után tizenkét interpellációt fognak elmondani.

Az ülés folyik.

Az ukrán és orosz fehér sereg sorsa.

BUKAREST, dec. 1. A külügyminiszter jegyzékkel válaszolt arra az orosz jegyzékre, mely arról szól, hogy Wrangel hadseregének csapatait állítólag román kikötőben akarják partra szállítani, valamint arra a másik jegyzékre, mely azt kérdezte, miért nem internálták Peltjura seregének román földre menekült katonáit. A válaszjegyzék szerint a Wrangel-seregnek azokat a katonáit, akik Romániában szállnak

partra, lefegyverezik és internálják. A menekülőknél ellenben menedéket fognak adni. Peltjura csapataira nézve a válasz közli, hogy akik át lépnek a román határon, azokkal a nemzetközi szokások szerint bánnak el, amennyiben a tisztet és a legénységet lefegyverezik és internálják. A magukkal hozott lovak szintén a nemzetközi szokás szerint Romániát illetik meg.

Nyolcvanmilliárd kárt okoztak a megszálló csapatok.

Ötször több a kárunk, mint amennyit jóvátétel címén fizetnünk kell.

BUDAPEST, december 1.
(Saját tudósítónktól.)

Itteni ántántkörökben nagy feltűnést keltett a jóvátételi bizottság eddigi eredménye, mely körülbelül képet ad a megszálló csapatok által okozott károkról. Ez a jóvátételi bizottság nem tévesztendő össze azzal, amely a békeszerződéstől számított három hónapon belül tartozik Budapestre jönni s amelynek a békeszerződés végrehajtásának ellenőrzése lesz a feladata. A fenti bizottság csak azoknak a károknak megállapításával foglalkozik, melyeket a megszálló csapatok okoztak. Munkája azonban természetesen nem teljes, mert a szerb csapatok Baját, Pécsét és környékét, valamint Uj-szegedet még nem irtették ki és így az ottani kár megállapítása még nem történhetett meg.

A bizottság munkája ma már annyira előrehaladt, hogy hozzávetőlegesen meg is állapította már a különböző megszállások alatt felmerült kár összegét. Ez a kár számokban több mint nyolcvanmilliárd magyar koronát tesz ki, melyből kilencven százalékon felüli összeg terbeli a románokat, nyolc százaléknál több

a szerbeket, míg a franciákra, akik Szegedet tartották megszállva, alig esik egy százalék. A románok terhére megállapított kár összegében legnagyobb tétellel szerepel az elcipelt mozdonyok ellenértéke, melyeknek mai előállítási ára ötmillió márka. Ezekon kívül a rendkívül sok vagon, telefon, gyári és gazdasági berendezés, melyek mai magyar pénzben való megfizethetlenségük nélkül fogva ugyszólván teljesen pótolhatatlanok. Ezek a tételek eredményezik ezt a hihetetlen nagyságú kárösszeget.

Ántántkörökben érthető feltűnést keltett ez a megállapítás, különösen azért, mert tudvalevőleg ezt az összeget az általunk fizetendő kártérítési összegből levonják. A trianoni békeszerződés tizenöt milliárd fizetésére kötelez bennünket jóvátétel címén, — a jóvátételi bizottság által Magyarország javára megállapított kár pedig több mint az ötszöröse ennek az összegnek.

A bizottság rövidesen befejezi munkáját s csak akkor történik meg az érdemleges döntés ebben az ügyben.

Szentiványi József a ratifikálásról.

PRÁGA, dec. 1. A nemzetgyűlésen november 24-én a magyar képviselők nevében felszólt Szentiványi József következményeiben messze kiható beszédet mondott, amelyből a következőket közöljük: Ez az állam erőszakos alkotás, amelyet csak a szuronyokra épített erőviszonyok egyensúlyozása tud fentartani a megalkotásakor oly sokat emlegetett demokratizmus és önrendelkezési jog helyett. Néprajzi tekintetben olyan népeket kevernek össze, melyeknek más a történelmük, más a vallásuk és más a nyelvük. Sohasem fogjuk elismerni, hogy csonka Magyarország nemzetgyűlése egyedül jogos volt a ratifikálásra.

Pétervár viz nélkül.

BÉCS, dec. 1. (M. T. I. magánjelentése.) A Telegraph jelenté Londonból: A Times tudósítása szerint Pétervárott a fehér forradalmárok a levegőbe röpítették a vízműveket. Ez a legnagyobb katasztrófa, amely a második orosz fővárost valaha érte.

Az ir zavargás.

LONDON, dec. 1. (M. T. I.) A rendőrség megszerezte a sinnfeinisták terveit a legközelebbi terroristikus cselekményekről. E tervek szerint a sinnfeinisták különböző támadásokra készültek. Tervük volt, hogy Londonban sok házat felgyújtanak. A kikötőket szigorú őrizet alá vették. Sikertelenül már elfogni számos gyújtogatót.

LONDON, dec. 1. (M. T. I.) Dublinból jelentik, hogy szombaton Corkban az Union Hall tűzvész martaléka lett. Sermy közelében a sinnfeinisták törbe csaltak egy katonai szakaszt, két katonát agyonlőttek, egy tisztet és három katonát megsebesítettek. A gyilkosoknak semmi nyoma.

LONDON, dec. 1. (M. T. I.) Írország minden részéből a rendőrség és katonaság ellen elkövetett újabb támadásokról érkeznek hírek. A csapatok és rendőrség veszteségei jelentékenyek. A támadók egészen harcszerűen voltak felszerelve. Angliában is új merényleteket várnak. A megfelelő ellenintézkedéseket mindenütt megtették.

TULOZZÁK A KILÉPÉSEKRŐL SZÓLÓ HIREKET. Illetékes helyen felhatalmazták a Politikai Tudósítót annak közlésére, hogy ezek a hírek nem felelnek meg a valóságnak. Egyedül Drózy Győző jelentette be a kormányzópártból való kilépését.

SZILÁGYI LAJOS MENTELMI JOGÁT MEGSÉRTETTÉK. A nemzetgyűlés mentelmi bizottsága tegnapi déli 12 órakor Ereky Károly elnöklésével ülést tartott, amelyen Szilágyi Lajos nemzetgyűlési képviselő által bejelentett mentelmi jog sérelmét tárgyalta. A bizottság a mentelmi jogot megsértve látta és elhatározta, hogy a nemzetgyűlésnek azt javasolja, hogy az ügy iratait tegyék át a honvédelmi miniszterhez az eset megtörtétele céljából. (M. T. I.)